

Психологічні та соціальні аспекти творчості.

Здібності як умова творчості.

Творча уява і творчість

Роль мислення в процесах
творчості

Творчість - системне явище

- Творчий потенціал - система особистісних характеристик, що відіграють психоактивну роль в творчості.
- Такими є: творчі **здібності**, інтелект, **творче** (дивергентне) **мислення**, **уява** – репродуктивна, **творча**, довільна, інтуїція, емоційний інтелект, переважаючі стани, мотиви, тощо

Здібності

- Здібності - індивідуально-психологічні властивості особистості, що є умовою успіху у виконанні діяльності та процесах оволодіння нею.
- Задатки - анатомо-фізіол. особливості будови і функціонування нервової системи (окремих її відділів, ділянок, цілісних структур).
- Соціальне середовище: рівень розвитку окремих сфер діяльності, знарядь праці, специфіка соціального оточення та особливості взаємодії з ним.

Соціальні детермінанти здібностей.

- Потреба суспільства у відповідній діяльності
- Стан діяльності, перспектив її розвитку, засобів виконання
- Система підготовки здібної молоді до участі в суспільному житті і творчості
- Система стимулів і соціальної підтримки інтелектуалів , талантів, винахідників. Бар’єри: зовнішні і внутрішні

Види та рівні розвитку здібностей

- Загальні та спеціальні: музичні, літературні, спортивні, військові, технічні, поетичні, інтелектуальні, художні тощо.
- Здібності як диференційна ознака людей: низькі, посередні, добрі, високі, блискучі
- Талант і геніальність (критерії – продукти діяльності, видатні досягнення)

СТІЙКІСТЬ І МІНЛИВІСТЬ У ЗДІБНОСТЯХ

- ***Становлення здібностей***
- – результат інтеракцій розуму, волі, почуттів особистості;
- - результат інтеграції генетико-середовищних впливів
- результат сплетіння життєвого шляху та історичного періоду;
- - поява і втрата творчих можливостей і здібностей - гра випадкового і необхідного

Мислення конвергентне і дивергентне

- Модель структури інтелекту: матеріал-операції-результат (за Дж. Гілфордом)
- Конвергентне –алгоритмічне, тестове
- Дивергентне –різноспрямоване, масштабне, творче (результати несподівані, оригінальні)
Д.М. – основа креативності, семантичної гнучкості. Вивчали: К.Дункер, М. Вейтгеймер, В.Келлер, А.Маслоу та інші.

Уява. Все, що є починалось з уяви.

- - Створення образів, яких не було в реальному досвіді.
- Види: мимовільна – довільна; репродуктивна – творча.
- Шляхи створення образів уяви: аналогія, аглютинація, символізація, гіперболізація, акцентуація та інш.

Література

- Р.Швай Психологія творчості. Львів, 2014
- Дружинин В.И. Психология общих способностей. Санкт-Петербург, 2007.